

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

PRVOSTOPENJSKI UNIVERZITETNI DVOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM
ČEŠKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST FILOZOFSKE FAKULTETE UNIVERZE V
LJUBLJANI

ŠTUDIJSKO LETO 2022/23

1. Podatki o študijskem programu

Prvostopenjski univerzitetni dvopredmetni nepedagoški študijski program *Češki jezik in književnost* traja 3 leta in obsega 90 ECTS od skupnih 180 ECTS dvopredmetne povezave.

Študijski program nima smeri.

Po končanem študiju pridobi diplomant/ka strokovni naslov **diplomantka češkega jezika in književnosti (UN) in ...** oziroma **diplomant češkega jezika in književnosti (UN) in ...**, okrajšava **dipl. čeh. (UN) in ...**

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence, ki se pridobijo s programom

Diplomantke in diplomanti prvostopenjskih dvopredmetnih univerzitetnih študijskih programov si pridobijo znanja in usposobljenosti iz dveh disciplin. Poleg ciljev, ki jih dosegajo na področju obeh izbranih disciplin, so diplomanti usposobljeni pridobljena znanja povezovati med seboj in tako tudi z drugimi področji. Transfer znanja z enega področja na drugega spodbuja fleksibilno uporabo pridobljenih znanj v različnih situacijah. Dvopredmetnost pospešuje sposobnost intra- in interdisciplinarnega prenosa pri uporabi znanja, metodologije, razumevanja strokovnih metod, pristopov in procesov. Cilj dvopredmetnih programov je usposobi diplomant/ke za nove kompetence na podlagi razumevanja in povezovanja različnih vidikov predmetno specifičnega znanja. Širši družbeni interes dvopredmetnih programov je povečanje zaposljivosti diplomantov, kar sledi iz njihovega obvladovanja oz. poznavanja dveh strokovnih področij; usmerjenost v interdisciplinarno reševanje problemov zvišuje njihove možnosti na trgu dela.

Diplomantke in diplomanti prvostopenjskega dvopredmetnega univerzitetnega študijskega programa *Češki jezik in književnost* pridobijo znanja in medkulturne jezikovne zmožnosti, ki po mednarodnih standardih veljajo kot temeljne za profil dvopredmetnega diplomanta/tke češkega jezika in književnosti in so zaradi svoje dvopredmetnosti posebno usposobljeni za fleksibilno uporabo pridobljenih znanj v različnih situacijah in v interdisciplinarnem transferu. S konceptom programa spodbujamo dejavnejše in ustvarjalnejše sodelovanje študentov in študentk ter razvijamo višjo stopnjo besedilne kritičnosti, samokritičnosti do lastnega delovanja in medkulturne presoje.

Program je zasnovan na načelih študija sodobnega jezika in književnosti, ki je poleg poglobljenega poznavanja jezikovnega, književnega in kulturnega izročila usmerjen v oblikovanje vednosti o sodobnih duhovnih in miselnih tokovih. Književno in širše kulturno izročilo študentje spoznavajo v razvojnem procesu, ki je uvrščen v širši evropski kontekst, obenem pa osvetljuje tudi povezave s slovenskim prostorom in zgodovinsko zavestjo. Jezikovni del študijskega programa omogoča

študentom temeljno poznavanje jezikovnih ravni, obenem pa ga z upoštevanimi načeli uporabne lingvistike pripravlja na različne vrste prevajanja, s pridobljenimi teoretičnimi osnovami pa tudi za poglobljeni študij na drugi stopnji.

Diplomanti in diplomantke prvostopenjskega dvopredmetnega študijskega programa Češki jezik in književnost:

- razmišljajo logično, abstraktno, analitično in sintetično,
- so usposobljeni za sodelovanje pri reševanju strokovnih vprašanj,
- seznanjeni so s temeljnimi raziskovalnimi metodami, ki jih tvorno prenašajo z enega področja na drugega,
- pridobljena znanja in usposobljenosti povezujejo med obema strokama in z različnimi drugimi področji,
- svoja znanja prenašajo na druga problemska področja (sposobnost transferja) ter jih rešujejo interdisciplinarno,
- zaradi poznavanja dveh strokovnih področij so bolj fleksibilni pri opredeljevanju in reševanju konkretnih vprašanj, bolj celovito pristopajo k evidentiranju problemov in njihovem reševanju,
- usposobljeni so uporabljati dva različna strokovna diskurza, ki jim omogočata jasnejšo argumentacijo,
- imajo večjo sposobnost komuniciranja, ki izhaja iz razumevanje dveh pogledov in omogoča uspešno vključevanje v timsko delo,
- informacije dvojno kontekstualizirajo,
- lažje in bolj kompetentno se odzivajo na nove izzive in se jim prilagajajo in/ali jih modificirajo,
- zavezani so profesionalni etiki ter so sposobni razvijati refleksijo o njej tudi v širšem družbenem kontekstu,
- zbirajo bibliografske in druge podatke iz baz in drugih virov,
- uporabljajo IKT pri iskanju, izbiranju, obdelavi in predstavitvi informacij,
- sodelujejo pri ocenjevanju in zagotavljanju kakovosti lastnega dela,
- oblikujejo in sooblikujejo učinkovite medčloveške odnose,
- imajo zavest o potrebi stalnega izpopolnjevanja že pridobljenega znanja in pripravljenost za tako nadgradnjo.

Splošne kompetence

Diplomanti in diplomantke prvostopenjskega dvopredmetnega študijskega programa Češki jezik in književnost pridobijo naslednje splošne kompetence:

- strokovno znanje izražajo v pisni in ustni obliki;
- usvojena znanja prenašajo v prakso;
- pridobljena znanja in usposobljenosti povezujejo z različnimi področji;
- zaznajo in rešujejo probleme ter se strokovno ustrezno odločajo;
- pristopajo k timskega načinu reševanja problemov;
- kompetentno sprejemajo mnenja drugih in se nanje odzivajo;

- so sposobni oceniti lastne zmožnosti in sposobnosti ter delovati učinkovito in ekonomično;
- so seznanjeni s temeljnimi raziskovalnimi metodami;
- so sposobni voditi projektno delo;
- spremljajo aktualno dogajanje v medijih;
- so sposobni razvijati medkulturno komunikacijo v formalnih in neformalnih položajih;
- sposobni so jezikovnega sodelovanja in odpravljanja sporazumevalnih ovir in neuspehov.

Predmetno-specifične kompetence

Študentje študijskega programa Češki jezik in književnost pridobijo naslednje predmetno-specifične kompetence:

- Razumejo, govorijo in pišejo češki knjižni jezik na stopnji B2 po Skupnem evropskem referenčnem okvirju.
- Poznajo najrazličnejše komunikacijske situacije v češkem govornem okolju in so zmožni presoditi o ustrezni rabi jezika v katerikoli od njih.
- Sposobnost delovanja v večjezikovnem in večkulturnem okolju srednje Evrope.
- Sposobnost ustreznega prenosa informacije iz češkega jezika v slovenski.
- Poznavanje, razumevanje in pravilna raba strokovnega izrazja s področja bohemistike oziroma širše jezikoslovne in literarnovedne terminologije, kot je predstavljena v okviru študijskega programa.
- Sposobnost za organizacijo kulturnih srečanj in drugih prireditev.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

Na prvostopenjski dvopredmetni univerzitetni študijski program Češki jezik in književnost se študentje/študentke lahko vpišejo pod naslednjimi pogoji:

- a) kdor je opravil splošno maturo;
- b) kdor je opravil poklicno maturo v kateremkoli šolskem programu in izpit iz enega od maturitetnih predmetov; izbrani predmet ne sme biti predmet, ki ga je kandidat že opravil pri poklicni maturi;
- c) kdor je pred 1. 6. 1995 končal katerikoli štiriletni srednješolski program.

Če bo vpis omejen, bodo imeli prednost pri izbiri:

- kandidati iz točke a) in c), izbrani glede na:
 - splošni uspeh pri maturi (60 % točk)
 - splošni uspeh v 3. in 4. letniku (40 % točk)
- kandidati iz točke b), izbrani glede na :
 - splošni uspeh pri poklicni maturi (40 % točk)
 - splošni uspeh v 3. in 4. letniku (40 % točk)
 - uspeh pri predmetu splošne mature (20 % točk)

Glede na obliko srednješolskega izobraževanja bodo v primeru omejitve vpisa po opisanih kriterijih izbrani tudi kandidati, ki so zaključili enakovredno izobraževanje v tujini.

Natančna določila so vsako leto objavljena v Razpisu za vpis, ki ga pripravi visokošolski zavod.

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Kandidati za vpis lahko k prijavnim listinam predložijo še vsa potrdila, ki izkazujejo formalno ali neformalno pridobljena znanja. Na podlagi tega strokovna komisija oddelka ob pregledu izpolnjevanja pogojev za vpis ugotavlja ustreznost tovrstno pridobljenega znanja ter to upošteva tudi pri določitvi morebitnih diferencialnih obveznosti, ki se tako lahko zmanjšajo. Vpisani študenti lahko kadarkoli v skladu s Pravilnikom o postopku in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti prosijo za priznavanje znanja, pridobljenega s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem. Vlogo oddajo v pristojnem študentskem referatu, k prošnji poda mnenje ustreznih oddelek, o prošnji pa odloči Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje.

5. Pogoji za napredovanje po programu

1. Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Pogoji za napredovanje po programu so usklajeni s Statutom Univerze v Ljubljani:

Za napredovanje **iz prvega v drugi letnik** dvopredmetnega univerzitetnega študijskega programa prve stopnje Češki jezik in književnost mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti za 1. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za prvi letnik, v obsegu 54 od 60 KT.

Za napredovanje **iz drugega v tretji letnik** dvopredmetnega univerzitetnega študijskega programa prve stopnje Češki jezik in književnost mora študent oz. študentka opraviti študijske obveznosti za 2. letnik v tolikšnem obsegu, da doseže 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za drugi letnik, v obsegu 54 od 60 KT, kar skupaj s celotnimi obveznostmi 1. letnika (60 KT) pomeni zbranih 114 KT.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL) pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

Manjkajoče obveznosti morajo biti opravljene do vpisa v naslednji, višji letnik.

2. Pogoji za ponavljanje letnika

V skladu s Statutom Univerze v Ljubljani ima študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoj za ponavljanje letnika v okviru predlaganega študijskega programa so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 15 KT (25 % skupnega števila KT za posamezni letnik). Pogoji za podaljševanje statusa študenta in za mirovanje statusa študenta so prav tako določeni s Statutom Univerze v Ljubljani.

6. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje dvopredmetnega študija mora študent oz. študentka opraviti vse obveznosti, ki jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 90 KT. Celotni študij pa se zaključi šele potem, ko je študent na obeh izbranih disciplinah opravil vse obveznosti, kot jih določata študijska programa in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 180 KT. Na študijskem programu Češki jezik in književnost je v predmetnik 3. letnika vključeno Diplomsko delo, ki ga mora študent oddati v pisni obliki in ustno zagovarjati.

7. Prehodi med študijskimi programi

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej 1. stopnje.

Do prenehanja izvajanja študijskih programov, sprejetih pred 11. 6. 2004, so prehodi mogoči tudi iz nebolonjskih univerzitetnih študijskih programov v študijske programe 1. stopnje.

Prehodi so možni med študijskimi programi:

- ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc;
- med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po Evropskem prenosnem kreditnem sistemu iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Glede na obseg priznanih obveznosti iz prvega študijskega programa se lahko študent/-tka vpiše v isti ali višji letnik v drugem študijskem programu. V vsakem primeru mora kandidat/-ka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik študijskega programa, v katerega prehaja.

Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik novega študijskega programa, čeprav se študentu/-ki priznajo posamezne obveznosti, ki jih je opravil/-a v prvem študijskem programu. V tem primeru mora kandidat/-ka izpolnjevati pogoje za vpis v začetni letnik v skladu z zakonom in študijskim programom.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent/-tka opravil/-a v prvem študijskem programu;
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja študent/-tka izkazuje z ustreznimi dokumenti.

Študent oz. študentka se lahko vključi v višji letnik drugega študijskega programa, če mu/ji je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa.

O vlogah študentov za prehod med študijskimi programi odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

8. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja so skladni s [Statutom UL](#) in navedeni v učnih načrtih.

9. Predmetnik študijskega programa s predvidenimi nosilci predmetov

OPOZORILO ŠTUDENTOM: Nekateri predmeti, ki so na voljo v 2. in 3. letniku kot Izbirni strokovni predmet, se na matičnih programih, ki nam jih ponujajo, izvajajo v drugem semestru, kot je naveden tukaj, ali so celo celoletni. Predmet si vseeno lahko izberete, samo poslušali ga boste v drugem semestru ali pa celo leto.

1. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike				
1	Uvod v študij jezika	Petra Stankovska Jozef Pallay Maria Wtorkowska	30					60	90	3	Z
2	Sodobni češki jezik 1 (Fonetika in fonologija)	Petra Stankovska	15		30			75	120	4	Z
3	Uvod v študij književnosti	Lidija Rezoničnik Špela Sevšek Šramel Jana Šnytová	30		30			60	120	4	Z
4	Lektorske vaje iz češkega jezika 1/1	Bojana Maltarić			90			30	120	4	Z
5	Sodobni češki jezik 2 (Oblikoslovje 1)	Petra Stankovska	30		15			75	120	4	L
6	Kultura, civilizacija in pismenstvo	Špela Sevšek Šramel	30		30			60	120	4	

		Jana Šnytová									
7	Osnove slovenskega jezika pri študiju zahodnoslovanskih jezikov	Hotimir Tivadar		30				60	90	3	L
8	Lektorske vaje iz češkega jezika 1/2	Bojana Maltarić			90			30	120	4	L
SKUPAJ				135	30	270		465	900	30	

2. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1	Sodobni češki jezik 3 (Oblikoslovje 2)	Petra Stankovska	30		15			75	120	4	Z
2	Češka književnost 1. polovice 19. stoletja*	Jana Šnytová	30		30			60	120	4	Z
3	Lektorske vaje iz češkega jezika 2/1	Bojana Maltarić			60			60	120	4	Z
4	Izbirni strokovni predmet 1	Darija Pivk Joanna Slawinska			60			30	90	3	Z
5	Sodobni češki jezik 4 (Skladnja)	Petra Stankovska	30		30			60	120	4	L
6	Uvod v študij slavistike	Matej Šekli	30					60	90	3	L
7	Lektorske vaje iz češkega jezika 2/2	Bojana Maltarić			60			60	120	4	L
8	Češka književnost 2. polovice 19. stoletja**	Jana Šnytová	30		15			75	120	4	L
SKUPAJ			150		270			480	900	15	

Izbirni strokovni predmet 1: Lektorat drugega slovanskega jezika

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1	Lektorat drugega slovanskega jezika – poljski jezik***	Joanna Slawinska			60			30	90	3	Z
2	Lektorat drugega slovanskega jezika – slovaški jezik***	Darija Pivk			60			30	90	3	Z

3. letnik

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1	Izbirni strokovni predmet 2	Petra Stankovska Jana Šnytová		30				60	90	3	Z
2	Češka književnost 1. polovice 20. stoletja*	Jana Šnytová	30		15			75	120	4	Z
3	Teorija prevajanja	Maria Wtorkowska	30					60	90	3	Z
4	Lektorske vaje iz češkega jezika 3/1	Bojana Maltarić			60			30	90	3	Z
5	Izbirni strokovni predmet 3 ali splošni izbirni predmet	različni nosilci	30					60	90	3	Z
6	Sodobni češki jezik 5 (Leksikologija)	Petra Stankovska	15	15				90	120	4	L
7	Lektorske vaje iz češkega jezika 3/2	Bojana Maltarić			60			30	90	3	L
8	Češka književnost 2. polovice 20. stoletja**	Jana Šnytová	30		30			60	120	4	L

9	Diplomsko delo	Petra Stankovska Jana Šnytová						90	90	3	L
SKUPAJ			135	45	165			555	900	30	

Izbirni strokovni predmet 2: Diplomski seminar

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1	Diplomski seminar iz jezikoslovja	Petra Stankovska		30				60	90	3	Z
2	Diplomski seminar iz književnosti	Jana Šnytová		30				60	90	3	Z

Izbirni strokovni predmet 3

Zap. št.	Ime predmeta	Nosilci	Kontaktne ure					Samostojno delo študenta	Ure skupaj	ECTS	Semester (zimski, letni, celoletni)
			Pred.	Sem.	Vaje	Klinične vaje	Druge obl. št.				
1	Motivi in teme v slovenski književnosti	Alojzija Zupan Sosič	30					60	90	3	Z
2	Pregled ruske kulturne zgodovine	Blaž Podlesnik	15		15			60	90	3	Z
3	Južnoslovanske družbe in kulture 1	Tatjana Balažic Bulc			60			30	90	3	Z
4	Južnoslovanske družbe in kulture 2****	Tatjana Balažic Bulc Namita Subiotto			60			30	90	3	L

5	Stara cerkvena slovanščina - Glasoslovje/Stara cerkvena slovanščina - glagolsko oblikoslovje/Pregled najstarejših (cerkveno)slovanskih besedil*****	Vanda Babič	30					60	90	3	Z
6	Pregled slovanskih jezikov/Pregled zgodovine (slovanskega) primerjalnega jezikoslovja/Pregled metod zgodovinskega jezikoslovja*****	Matej Šekli	30					60	90	3	Z
7	Kulturna zgodovina zahodnih Slovanov****	Lidija Rezoničnik Špela Sevšek Šramel	30					60	90	3	L
8	Družbene razsežnosti slovenskega jezika	Marko Stabej	30					60	90	3	Z
9	Lektorat drugega slovanskega jezika – hrvaški in srbski jezik***	Tatjana Balažic Bulc			60			30	90	3	Z
10	Lektorat drugega slovanskega jezika – makedonski jezik***	Namita Subiotto			60			30	90	3	Z
11	Lektorat drugega slovanskega jezika – bolgarski jezik***	Namita Subiotto			60			30	90	3	Z
12	Lektorat drugega slovanskega jezika – ruski jezik***	Marina Spanring Poredoš			60			30	90	3	Z

* V študijskem letu 2022/2023 se bo izvajal predmet Češka književnost 1. polovice 19. stoletja, ki ga bodo skupaj poslušali študentje drugega in tretjega letnika.

** V študijskem letu 2022/2023 se bo izvajal predmet Češka književnost 2. polovice 19. stoletja, ki ga bodo skupaj poslušali študentje drugega in tretjega letnika.

*** Predmeti se lahko izvajajo tudi kot celoletni.

**** Predmeta se izvajata v letnem semestru.

***** Vsako leto se zaradi cikličnosti izvaja eden od treh ponujenih predmetov – študentje izberejo tistega, ki je v danem študijskem letu razpisan.

OPOMBI K PREDMETNIKU:

1. Ker se študentom, ki za svoj študij izberejo kombinacijo dveh programov znotraj Oddelka za slavistiko (zlasti kombinacijo dveh zahodnoslovanskih študijev), nekateri obvezni splošni predmeti podvajajo, namesto podvojenih predmetov na eni smeri izberejo katerikoli izbirni predmet s seznama Izbirni strokovni predmet 3. Če se zaradi cikličnosti kateri od teh predmetov ne bi izvajal oziroma ponudba s tega seznama ne bi zadostovala, lahko izberejo tudi splošni izbirni predmet iz košarice FF. Iz košarice FF prav tako izbirajo nadomestilo za predmete, ki imajo v programu 4 KT.
2. Študentje, ki študirajo kombinacijo dveh (zahodno)slovanskih jezikov, lahko kot Izbirni strokovni predmet 1: Lektorat drugega slovanskega jezika izberejo še tretji zahodnoslovanski jezik, ni pa to nujno. Predmet lahko nadomestijo tudi s katerim s seznama predmetov, navedenih pod Strokovni izbirni predmet 3. Glede podvajanja veljajo zanje pravila, navedena v točki 1 tega opomnika.

10. Podatki o možnosti izbirnih predmetov in mobilnosti

Program zajema tri strokovne izbirne predmete, pri čemer si študentje namesto Strokovnega izbirnega predmeta 3 lahko izberejo tudi Splošni izbirni predmet. Program torej vsebuje 9 ECTS oziroma 10 % izbirnih vsebin. S seznama ponujenih izbirnih predmetov pri Strokovnem izbirnem predmetu 3 lahko izbirajo tudi študentje, ki se jim zaradi sorodnosti posameznih programov znotraj Oddelka za slavistiko prekrivajo nekatere obvezne vsebine.

Mobilnost študentov zagotavljajo meduniverzitetne, predvsem pa mednarodne pogodbe Erasmus, Ceepus, ki jih je fakulteta sklenila z vsemi pomembnimi češkimi partnerskimi ustanovami. Študent lahko 10 KT prenese oziroma dobi tudi na drugem študijskem programu – v prvi vrsti se pri tem upoštevajo ravno točke, nabrane med študijsko izmenjavo na partnerskih univerzah.

11. Kratka predstavitev posameznega predmeta

OBVEZNI PREDMETI PROGRAMA

1. letnik

Uvod v študij jezika	3 ECTS
1. Jezik. Definicije in tipologija jezikov.2. Jezikoslovje, lingvistika, gramatika, filologija.3. Sistem in struktura. Jezik in govor. Paradigmatični in sintagmatični odnosi v jeziku. Sinhronija in diahronija.4. Jezikovne funkcije.5. Jezik kot znak. Osnove jezikoslovne semiotike.6. Jezik in družba. Poligeneza in monogeneza ljudskega govora. Jezikovna divergenca in konvergenca.7. Jezikovne zvrsti. Horizontalna (geografska) in vertikalna (socialna in funkcijska) členitev jezika.8. Jezikovne ravni (fonetika in fonologija, morfologija, skladnja, leksikologija, besedotvorje, frazeologija, stilistika).9. Sociolingvistika, psiholingvistika, nevrolingvistika, pragmalingvistika, kognitivna lingvistika.10. Genetska tipologija jezikov. Kentumski in satemski jeziki.11. Češčina, poljščina, slovaščina iz vidika jezikoslovne tipologije.12. Pregled osnovnih faz razvoja češkega, poljskega in slovaškega knjižnega jezika.13. Jezikovni in jezikoslovni priročniki, slovarji in slovnice.	

Sodobni češki jezik 1 (Fonetika in fonologija)	4 ECTS
Pri pouku bo poudarek na pravilni izgovarjavi in naglaševanju tako pri posameznih črkah in besedah kot pri daljših besedilih. Obravnavala se bo tako tvorba kot analiza posameznih glasov, razmerje med glasom in fonemom, fonološki sistem jezika, naglas, pravilna izgovarjava črke v različnih položajih.	

Uvod v študij književnosti	4 ECTS
Uvod v študij književnosti predstavlja literarnoteoretsko podlago za študij književnosti. Predmet obsega temeljne pojme literarne teorije, njene zgodovinske povezanosti z drugimi znanostmi, zlasti s filozofijo in novimi disciplinami v 20. stoletju. V okviru sodobnih teorij je prikazan izvorni prispevek češke, poljske, slovaške misli k fenomenološki in strukturalistični literarni vedi in prevodoslovju (Mukařovský, Ingarden, Miko, Popovič). Literarnoteoretski pregled obravnava naslednja poglavja: literarna veda in metodologija, literarni kanon in vprašanja literarnega vrednotenja, problematika literarnosti, struktura literarnega dela, naratologija in	

verzologija. Posebej so obravnavane literarne vrste, zvrsti in žanri s primeri odlomkov češke, slovaške in poljske poezije, proze in dramatike od renesanse do konca 20. stoletja v izvorniku in slovenskem prevodu. Študenti se seznanijo z literarnozgodovinskim pregledom treh nacionalnih književnosti: spoznajo razvojne faze in poetike posameznih obdobj česke, poljske in slovaške književnosti.

Lektorske vaje iz češkega jezika 1/1

4 ECTS

Študentom bodo skozi branje besedil in številne vaje predstavljene osnove češke fonetike in fonologije (vključno s pravopisom in pravorečjem) ter osnove češkega oblikoslovnega sistema (zlasti sklanjatve in spregatve). Pri urah, namenjenih konverzaciji, se naučijo obvladovati izmenjavo informacij v vsakdanjih komunikacijskih situacijah (tvorba dialogov, kratkih ustnih in pisnih besedil) ter ob lažjih besedilih spoznavajo češke družbene in zgodovinske realije.

Lektorske vaje iz češkega jezika 1/2

4 ECTS

Študentom bodo skozi branje besedil in številne vaje predstavljene osnove češke fonetike in fonologije (vključno s pravopisom in pravorečjem) ter osnove češkega oblikoslovnega sistema (zlasti sklanjatve in spregatve). Pri urah, namenjenih konverzaciji, se naučijo obvladovati izmenjavo informacij v vsakdanjih komunikacijskih situacijah (tvorba dialogov, kratkih ustnih in pisnih besedil) ter ob lažjih besedilih spoznavajo češke družbene in zgodovinske realije.

Sodobni češki jezik 2 (Oblikoslovje 1)

4 ECTS

Vsebina tega predmeta temelji na opisu češke slovnice v akademski slovnici češkega jezika. Prvi del bo namenjen študiju besedotvorne zgradbe besed, besedotvornim in oblikotvornim morfemom, proučevanju konkretnih obrazil, s pomočjo katerih se tvorijo češke besede, razlikovanju prostih končnic od besedotvornih obrazil. Pri formalni razlagi češke slovnice se poudarja sistem čeških sklanjatvenih vzorcev, primerjava s situacijo v slovenščini, posebnosti in izjeme češkega sistema sklanjatev.

Kultura, civilizacija in pismenstvo

4 ECTS

Predmet je vsebinsko razporejen v dve enoti, ki se med seboj smiselno dopolnjujeta. Pismenstvo obravnava teme iz starejše češke in slovaške književnosti od srednjega veka do konca 18. stoletja s posebnim poudarkom na kulturološkem vidiku branja. Obravnavane teme iz pismenstva oz. starejše književnosti prinašajo temeljno razumevanje specifičnosti starocerkvonoslovenskega obdobja, pismenstva od 11. stoletja dalje. Izpostavljena bodo naslednja obdobja:

1. Staroslovansko pismenstvo na tleh Velike Morave.
2. Premislovsko obdobje.
3. Latinska literatura 12. in 13. stoletja.
4. Rojstvo češke literature na začetku 14. stoletja.
5. Husitska književnost.
6. Humanizem.
7. Barok.

Drugi vsebinski sklop obravnava češki in slovaški kulturni prostor iz perspektive 20. stoletja in pomeni vstopni pogoj za razumevanje procesov v češki in slovaški družbi. Poleg geopolitične situacije Češke in Slovaške v 20. stoletju bodo v ospredju vprašanja nacionalne in širše regionalne identitete (višegrajska skupina, slovanstvo, srednjeevropsko) na presečišču germanskega, slovanskega in madžarskega prostora. V ospredju zanimanja bo regionalni razvoj, pregled umetnosti skozi čas na področju arhitekture, gledališča, filma. Obravnava odnosa do sosednjih narodov in narodnosti (Nemci, Madžari, Poljaki, Rusini, Židje), vprašanja manjšin, konfesionalne pripadnosti in etnoloških posebnosti.

Osnove slovenskega jezika pri študiju zahodnoslovenskih jezikov

3 ECTS

Kratka predstavitev slovenskega jezikovnega sistema – od fonetike, morfologije, leksikologije, sintakse do pravorečno-pravopisnega znanja – s poudarkom na kontrastivni analizi med zahodnoslovenskimi

jeziki. Študentje se usposablajo za kakovostno pisno in govorno izražanje v slovenščini (uporaba elektronskih orodij, poznavanje norme knjižnega jezika in raznolikosti besedilnih žanrov). S pomočjo raznovrstnih realnih besedil študentje uporabljajo svoje znanje zahodnoslovanskih jezikov pri tvorjenju slovenskih besedil (primerjalna obravnava določene jeziko(slov)ne problematike) in besedil študirajočega jezika. S poglobljeno analizo slovenščine tvorijo tudi krajša besedila v različnih zahodnoslovanskih jezikih, ki jih potem skupaj analiziramo.

2. letnik

Sodobni češki jezik 3 (Oblikoslovje 2)	4 ECTS
Nadaljevalo se bo proučevanje oblik besed s formalnega vidika po besednih vrstah. Razložen bo tudi način formalnega opisa češke slovnice, kakor ga je vpeljala češka akademska slovnica.	

Uvod v študij slavistike	3 ECTS
Pojem diahronije. Genetska klasifikacija jezikov. Praslovanska etnogeneza, problem pradomovine in jezikoslovna periodizacija praslovanščine. – Zgodovina znanstvene slavistike in slavistični znanstveni priročniki (po tipih). – Razvoj praslovanskega glasovnega sestava s primerjalnega, tipološkega in arealnega vidika. Odrazi praslovanskih prozodičnih značilnosti v zahodnoslovanskih jezikih. – Praslovanske oblikoslovne kategorije in vrste imenskega, zaimenskega in glagolskega pregibanja ter tipologija nadaljnega razvoja v slovanskih jezikih s posebnim poudarkom na zahodnoslovanskih (preureditev imenskih pregibnostnih vzorcev po spolu, nastanek pridevniške sklanjatve, spremembe v sistemu slovnčnih časov, slovanski glagolski vid). – Temeljne besedotvorne vrste in njihova geneza. Zahodnoslovanski, vzhodnoslovanski in južnoslovanski jeziki v kontrastivni luči.	

Lektorske vaje iz češkega jezika 2/1	4 ECTS
Študentom bodo prek vaj predstavljeni težji primeri iz oblikoslovja (nepravilne sklanjatve, stopnjevanje ...). Ob vajah, vezanih na glagolsko vezljivost, študentje spoznavajo zakonitosti češke skladnje in rabo predlogov v češčini, hkrati bogatijo besedni zaklad. Pri urah, namenjenih konverzaciji, spoznavajo tudi težja besedila v češkem jeziku, srečajo se z umetnostnim in strokovnim besedilom. Skozi različne oblike konverzacije (pogovor, razprava, govorni nastopi, tvorba besedil) razvijajo kompetence ustnega in pisnega sporazumevanja. Tretjina ur pri lektorskih vajah je namenjenih prevajanju. Besedila, ki jih študentje prevajajo v drugem letniku, so manj zahtevna, začnemo s splošnosporazumevalnimi in publicističnimi besedili, nato preidemo na strokovna in na koncu na lažja umetnostna besedila. Študentje se učijo dela z različnimi prevajalskimi orodji, prevajajo neposredno pri vajah in samostojno doma. Prevajanje je izključno enosmerno – iz češčine v slovenščino.	

Lektorske vaje iz češkega jezika 2/2	4 ECTS
Študentom bodo prek vaj predstavljeni težji primeri iz oblikoslovja (nepravilne sklanjatve, stopnjevanje ...). Ob vajah, vezanih na glagolsko vezljivost, študentje spoznavajo zakonitosti češke skladnje in rabo predlogov v češčini, hkrati bogatijo besedni zaklad. Pri urah, namenjenih konverzaciji, spoznavajo tudi težja besedila v češkem jeziku, srečajo se z umetnostnim in strokovnim besedilom. Skozi različne oblike konverzacije (pogovor, razprava, govorni nastopi, tvorba besedil) razvijajo kompetence ustnega in pisnega sporazumevanja. Tretjina ur pri lektorskih vajah je namenjenih prevajanju. Besedila, ki jih študentje prevajajo v drugem letniku, so manj zahtevna, začnemo s splošnosporazumevalnimi in publicističnimi besedili, nato preidemo na strokovna in na koncu na lažja umetnostna besedila. Študentje se učijo dela z različnimi prevajalskimi orodji, prevajajo neposredno pri vajah in samostojno doma. Prevajanje je izključno enosmerno – iz češčine v slovenščino.	

Sodobni češki jezik 4 (Skladnja)	4 ECTS

Predmet bo študentu omogočil pogled na poved s treh vidikov – formalnega, funkcijskega in z vidika členitve po aktualnosti. Predstavljeni bodo najpogosteje uporabljani češki glagoli s podatki o vezljivosti, analiza stavčnih členov. Poudarek bo na prepoznavanju odvisnikov in pravilni uporabi veznikov ter na pravilnem besednem redu besed v povedi.

Češka književnost 1. polovice 19. stoletja	4 ECTS
Splošen pregled češke zgodovine med leti 1780 in 1848 kot osnova za razumevanje premikov v družbi in posledično kulturi na koncu 18. stoletja in v prvi polovici 19. stoletja. V ospredju bodo naslednja poglavja iz češke literarne zgodovine s primeri avtentičnih besedil: 1. Razvoj literarnih zvrsti od narodnega preroda do leta 1848. 2. Primerjava razvoja češke književnosti s slovensko. 3. Ideja oblikovanja modernega naroda, utemeljena na kultivaciji jezika in literature (J. Jungmann). 4. Ideja slovanske vzajemnosti (Ján Kollár, P. J. Šafářik) in recepcija ideje v Sloveniji. 5. Razvoj češkega gledališča in dramatike v prvi polovici 19. stoletja in njegova odvisnost od nemških vzorcev (J. K. Tyl). 6. Češka romantika (K. H. Mácha). 7. Prvi pojavi realizma, t. i. protorealizem. 8. Prvine ljudskega slovstva v literaturi, t. i. poezija odmeva (F. L. Čelakovský), zbiranje pravljic in legend (B. Němcová, K. J. Erben). 9. Pomen češkega novinarstva (K. Havlíček Borovský).	

Češka književnost 2. polovice 19. stoletja	4 ECTS
Kulturnozgodovinski pregled o dogajanjih okrog leta 1848, po dualistični ureditvi 1867 do konca 19. stoletja. Literarnozgodovinske teme in izbor literatnih besedil za obravnavo: 1. Razvoj umetnostnih smeri v češki literaturi v letih 1848-1918. 2. Prva literarna generacija češke literature – majevci (J. Neruda, V. Hálek). 3. Različice fantazijske literature v češki prozi: romaneto (J. Arbes), potovanja gospoda Broučka skozi vesolje in čas (S. Čech), t. i. žive slike (J. Zeyer). 4. Češka parnasovska poezija. 5. Spor glede usmeritve razvoja češke literature med kozmopolitsko (»lumírovci«; J. Vrchlický) in narodno šolo (»ruhovci«; E. Krásnohorská). 6. Vaški in zgodovinski realizem. 7. Podobe naturalizma v češki prozi. 8. Nastop moderne v 90. letih 19. stoletja in umetnostne smeri, ki so jo spremljale (simbolizem, dekadenca, impresionizem). 9. Generacija anarhističnih upornikov (t. i. buřičů) 10. Predvojna avantgarda, ekspresionizem.	

3. letnik

Češka književnost 1. polovice 20. stoletja	4 ECTS
Predavanja in seminarji iz češke književnosti od moderne do konca druge svetovne vojne (približno 1890-1945) so usmerjena v spoznavanje in razumevanje temeljnih zakonitosti literarnega razvoja v obravnavanem obdobju. Pri predavanjih in seminarjih bo poudarek na kronološko predstavitev posameznih obdobj, umetniških smeri in skupin oz. modifikacije literarnih žanrov, s čimer bomo pozornost usmerili v spremenljivost sistema estetskih vrednosti in norm, ki so jih v svoja dela uvrščali predstavniki posameznih literarnih generacij, ki so pomembno vplivali na literarno življenje. Cilj obravnavanja posameznih obdobj je tudi pojasnjevanje temeljnih pojmov tega obdobja, kot so moderna, avantgarda oz. katoliška književnost in njihova umestitev v kontekst evropske in svetovne umetnosti. Izhodiščne teze potrjujemo z interpretacijami izbranih literarnih besedil, in tudi na Češki jezik in književnost – dvopredmetni FF UL, I. st. 19 njihovo sprejemanje in ocenjevanje v sodobni kritiki oz. jih predstavljamo in pojasnjujemo z bogatim gradivom diskusij in polemik, ki so bile po letu 1918 motivirane	

pretežno z ideoloških vidikov. Prav ti spori, ki so potekali med posamezniki in celimi generacijami, nam najboljše predstavijo različne koncepte umetniškega ustvarjanja.

Sodobni češki jezik 5 (Leksikologija)	4 ECTS
Pojmi leksikologija, beseda, leksem, frazem; pomen; homonimija, sinonimija, paronimija, protipomenke, pod- in nadpomenke, večpomenske besede; eno- in večbesedni izrazi, vezljivost; razvoj leksikalnega sistema, tvorjenje novih besed, izginjanje besed in spreminjanje pomena.	

Češka književnost 2. polovice 20. stoletja	4 ECTS
Predmet, posvečen češki literaturi v obdobju od konca druge svetovne vojne do sodobnosti je usmerjen v poznavanje in razumevanje temeljnih zakonitosti literarnega razvoja tega obdobja. Kronološko torej spremlja posamezne etape, umetnostne smeri in skupine oziroma modifikacije literarnih žanrov. S tem se pozornost usmerja na spremenljivost sistema estetskih vrednot in norm, ki jih priznavajo in uveljavljajo pripadniki posameznih literarnih generacij, kar konkretno vpliva na podobo literarnega življenja. Cilj je tudi, da se razloži omejen in ideološko nadzorovan obstoj literature in umetnosti v totalitarnem režimu oziroma usmeritev na najrazličnejše pojave, ki zadevajo literarno življenje, cenzuro in avtocenzuro. V zvezi s tem bo ustrezna pozornost namenjena oblikovanju treh vzporednih komunikacijskih krogov – uradne literature, samizdatu in literaturi v eksilu. Bistveno drugačna situacija nastane s padcem železne zavese, ko na literaturo začnejo vplivati do takrat neznani ali tabuizirani tokovi in tendence, na prvem mestu postmoderna. Izhodiščne teze se potrjujejo ob interpretaciji izbranih literarnih besedil, pa tudi na njihovem sprejetju s strani takratne kritike. Teme predavanj: 1. Refleksija druge svetovne vojne v češki literaturi. 2. Poezija vsakdanjika – Skupina 42 in Květnáci. 3. Socialistični realizem, graditeljski roman. 4. Spremembe žanra zgodovinskega romana. 5. Absurdna in modelna drama. 6. Žanrska razvejanost literature v 60. letih. 7. Svinčena leta in problematika treh komunikacijskih krogov. 8. Samizdat in underground. 9. Tendence v češki literaturi po letu 1989. 10. Znaki postmoderne. 11. Avtentičnostna in imaginativna proza. 12. Tipologija poezije po novembru 1989.	

Teorija prevajanja	3 ECTS
Predstavitev spoznanj teorije prevajanja kot stroke od njenih začetkov v 50. letih 20. stoletja do danes. Oris razmišljanj o prevajanju iz obdobja pred konstituiranjem teorije prevajanja kot samostojne znanstvene panoge. Predstavitev najpomembnejših evropskih (in ameriških) prevajalskih šol in tradicij. Poseben poudarek namenjen tudi srednjeevropski tradiciji prevajanja in teoriji prevajanja (češki avtorji, nitranska šola ...).	

Lektorske vaje iz češkega jezika 3/1	3 ECTS
Študentje bodo ob lastnih pisnih in ustnih izdelkih ter vajah spoznavali skladenjsko raven češčine in njene stilistične variante. Ob različnih besedilih jim bo predstavljena zvrstnost češkega jezika. Pri urah, namenjenih konverzaciji, spoznavajo in se učijo uporabljati različne govorniške strategije, znajo argumentirati oziroma zagovarjati svoja stališča. Skozi različne oblike konverzacije (pogovor, razprava, govorni nastopi, tvorba besedil) razvijajo kompetence ustnega in pisnega sporazumevanja. Besedila, ki jih študentje prevajajo v drugem letniku, so zahtevnejša in segajo na najrazličnejša področja rabe češkega jezika (poudarek na strokovnih in umetnostnih besedilih). Študentje se učijo dela z različnimi prevajalskimi orodji, prevajajo neposredno pri vajah in samostojno doma. Prevajanje poleg prevladujoče smeri (iz češčine v slovenščino) zajema tudi poskuse prevajanja v nasprotni smeri. Ker program na prvi stopnji ne predvideva posebnega teoretičnega predmeta, ki bi študente seznanil z močno razvito češko teorijo prevajanja bodo v okviru vaj predstavljena vsaj nekatera temeljna dela oziroma avtorji.	

Lektorske vaje iz češkega jezika 3/2	3 ECTS
Študentje bodo ob lastnih pisnih in ustnih izdelkih ter vajah spoznavali skladenjsko raven češčine in njene stilistične variante. Ob različnih besedilih jim bo predstavljena zvrstnost češkega jezika. Pri urah, namenjenih konverzaciji, spoznavajo in se učijo uporabljati različne govorniške strategije, znajo argumentirati oziroma zagovarjati svoja stališča. Skozi različne oblike konverzacije (pogovor, razprava,	

govorni nastopi, tvorba besedil) razvijajo kompetence ustnega in pisnega sporazumevanja. Besedila, ki jih študentje prevajajo v drugem letniku, so zahtevnejša in segajo na najrazličnejša področja rabe češkega jezika (poudarek na strokovnih in umetnostnih besedilih). Študentje se učijo dela z različnimi prevajalskimi orodji, prevajajo neposredno pri vajah in samostojno doma. Prevajanje poleg prevladujoče smeri (iz češčine v slovenščino) zajema tudi poskuse prevajanja v nasprotni smeri. Ker program na prvi stopnji ne predvideva posebnega teoretičnega predmeta, ki bi študente seznanil z močno razvito češko teorijo prevajanja bodo v okviru vaj predstavljena vsaj nekatera temeljna dela oziroma avtorji.

Diplomsko delo	3 ECTS
a) Češki jezik b) Češka književnost	
Med ponujenimi vsebinami študenti izberejo eno. Teme so v okviru diplomskega seminarja natančneje prediskutirane. Predstavljen je tudi osnovni metodološki aparat za izdelavo diplomskega dela. Vodeno in komentirano samostojno raziskovalno delo nastaja v dveh semestrih. V petem semestru v okviru diplomskega seminarja, v šestem semestru pa predvsem kot individualne konzultacije z mentorjem in morebitnim somentorjem.	

IZBIRNI STROKOVNI PREDMETI

A) IZBIRNI STROKOVNI PREDMET 1

POMEMBNO! Predmeta se lahko izvajata tudi kot celoletna.

Lektorat drugega slovanskega jezika – poljski jezik	3 ECTS
Študentom bodo predstavljene osnove poljske fonetike in fonologije (vključno s pravopisom in pravorečjem) ter oblikoslovja (zlasti sklanjatve in spregatve). Pri urah, namenjenih konverzaciji, se naučijo obvladovati izmenjavo informacij v vsakdanjih komunikacijskih situacijah in ob lažjih besedilih spoznavajo poljske družbene in zgodovinske realije. Obdelava osnovnih tem povezanih z vsakdanjem življenjem – pozdravi, predstavljanje, nazivi poklicev, nacionalnosti, družina, opis oseb (splošni zunanji videz, značaj), zanimanja, moda – oblačila, opis dneva, kupovanje, stanovanje, mesto – vas, vreme, čas, jedi, potovanje, kavarna – restavracija, delo, praznovanje (rojstni dan, god, božič, velika noč).	

Lektorat drugega slovanskega jezika – slovaški jezik	3 ECTS
Osnove slovaške slovnice: glasoslovje, sklanjatve, spregatve, skladenjski vzorci, frazeologija. Spoznavanje besedilnih vrst v slovaščini. Primerjava slovenskega in slovaškega jezikovnega sistema. Obdelava manj zahtevnih konverzacijskih tem in načrtno bogatenje besedišča.	

B) IZBIRNI STROKOVNI PREDMET 2

Diplomski seminar iz jezikoslovja	3 ECTS
Konkretna vsebina seminarja je v veliki meri odvisna od tem seminarjskih nalog, ki jih bodo izbrali študentje. Učitelj vsako leto razpiše ustrezno število tem, dobrodošli pa so tudi individualni predlogi oziroma preference študentov.	

Diplomski seminar iz književnosti	3 ECTS
Konkretna vsebina seminarja je v veliki meri odvisna od tem seminarских nalog, ki jih bodo izbrali študentje. Učitelj vsako leto razpiše ustrezno število tem, dobrodošli pa so tudi individualni predlogi oziroma preference študentov.	

C) IZBIRNI STROKOVNI PREDMET 3

POMEMBNO! Pred izbiro Izbirnega strokovnega predmeta 3 nujno upoštevajte opombe glede izvajanja posameznih predmetov, ki so navedene v predmetniku programa (točka 9 Predstavitvenega zbornika).

Motivi in teme v slovenski književnosti	3 ECTS
Predmet podaja različne preglede motivike in tematike od začetkov do sodobnosti. Zaradi menjavanja vsebin navajam kot primer eno izmed načrtovanih tem: ljubezensko temo v slovenski poeziji. Tovrstna tema torej vključuje ljubezenske pesmi – pregled slovenske ljubezenske pesmi poteka od prve ljubezenske pesmi (Auersperški fragment) do najnovejših pesniških zbirk mladih pesnikov in pesnic (npr. J. Jakob, T. Kramberger). Pred romantiko predstavi le nekaj pesmi, v Prešernovem ustvarjanju pa se usmeri na njegovo ljubezensko liriko, kjer predstavlja Krst pri Savici začetek slovenske ljubezenske pripovedi. V literaturi slovenske moderne spoznajo študenti pesmi Ivana Cankarja in Otona Župančiča, v obdobju med obema vojnama pa pomen ljubezenske teme v pesništvu Srečka Kosovele in Alojza Gradnika. Seznanijo se tudi z ljubezensko poezijo slovenskih intimistov – začetnico sodobne slovenske poezije. Sodobno slovensko ljubezensko pesem spoznavaajo ob predstavitvi osrednjih poetik ljubezenskih (erotičnih) pesnikov in pesnic: M. Kleča, I. Svetina, M. Vidmar, B. Mozetiča, U. Zupana, M. Komelja, T. Kramberger, P. Čučnika, B. Korun...	

Pregled ruske kulturne zgodovine	3 ECTS
Predstavitev značaja in pregled zgodovine ruske kulture izhaja iz dveh tipoloških vidikov: 1. iz razlikovanja med srednjeveškim tipom »kulture-verex« in novoveškimi tipom sekularizirane kulture, v kateri zavzema posebno mesto literatura, in 2. iz binarnosti modela kulture kot osnovne dominante ruske kulture. Posebna pozornost je posvečena skupnim osnovam vzhodnoslovanskih kultur kijevskega obdobja in postopnemu rojevanju ruske nacionalne kulture, še posebej v obdobju Moskovske Rusije. V celovitem pregledu kulturnozgodovinskih procesov so v ospredju naslednje kulturološke teme: pravoslavje, vrednostno-smiselna enotnost »stare ruske kulture«, samodržstvo in ruska kultura (s posebno pozornostjo na temeljno dilemo »imperij in svoboda«), razdvojenost ruske kulture v popetrovskem obdobju, ruska kulturna renesansa na prehodu 19. v 20. stoletje, ruska kultura in revolucija (vloga inteligence), sovjetski totalitarizem in ruska kultura (v Rusiji in emigraciji), ruska kultura v postsovjetskem obdobju. Vloga in mesto ruske kulture v sodobnem svetu in problemi globalizacije.	

Južnoslovanske družbe in kulture 1	3 ECTS
<i>Hrvaška družba in kultura:</i> najpomembnejša zgodovinska obdobja; geografski pregled; nacionalna in regionalna identiteta (tri narečna področja); Hrvaška kot večetnična družba; politični sistem; pravosodni sistem; šolski sistem; religija; prazniki; bivalna kultura; kultura prehranjevanja; običaji; umetnost. <i>Srbska družba in kultura:</i> najpomembnejša zgodovinska obdobja; geografski pregled; nacionalna in regionalna identiteta; Srbija kot večetnična družba; politični sistem; pravosodni sistem; šolski sistem; religija; prazniki; bivalna kultura; kultura prehranjevanja; običaji; umetnost.	

Črnogorska družba in kultura: najpomembnejša zgodovinska obdobja; geografski pregled; nacionalna in regionalna identiteta; Črna gora kot večetnična družba; politični sistem; pravosodni sistem; šolski sistem; religija; prazniki; bivalna kultura; kultura prehranjevanja; običaji; umetnost.

Južnoslovanske družbe in kulture 2	3 ECTS
<i>Bosansko-hercegovaška družba in kultura:</i> najpomembnejša zgodovinska obdobja; geografski pregled; nacionalna in regionalna identiteta; Bosna in Hercegovina kot večetnična družba; politični sistem; pravosodni sistem; šolski sistem; religija; prazniki; bivalna kultura; kultura prehranjevanja; običaji; umetnost.	
<i>Makedonska družba in kultura:</i> najpomembnejša zgodovinska obdobja; geografski pregled; nacionalna in regionalna identiteta; Makedonija kot večetnična družba; politični sistem; pravosodni sistem; šolski sistem; religija; prazniki; bivalna kultura; običaji; umetnost.	

Stara cerkvena slovanščina – Glasoslovje	3 ECTS
Glasovni sistem stare cerkvene slovanščine. Vokalni in konzonantni sistem stare cerkvene slovanščine. Fonetični pojavi v praslovanščini in stari cerkveni slovanščini. Primerjava razvoja glasov v sodobnih slovanskih jezikih.	

Stara cerkvena slovanščina – Glagolsko oblikoslovje	3 ECTS
Pregibne besedne vrste. Glagolski sistem v stari cerkveni slovanščini. Pregled osebnih in neosebnih glagolskih oblik. Sistem glagolskih časov v stari cerkveni slovanščini. Imenska in imensko-zaimenska sklanjatev deležnikov.	

Pregled najstarejših (cerkveno)slovanskih besedil	3 ECTS
Opredelitev osnovnih pojmov in izrazov s področja besediloslovja. Razmejitev pojmov: arhetip, protograf, prepis, redakcija. Značilnosti bogoslužnih, hagiografskih, apokrifnih, letopisnih, pravnih besedil, individualnih zapisov in besedil vsakdanje pismenosti. Pregled najstarejših slovanskih bogoslužnih in posvetnih rokopisnih besedil, nastalih na področju slovanskega pravoslavlja in na območju nekdanje latinske liturgije. (Staro)cerkvenoslovanska kanonska in druga besedila. Pojavitev tiskarstva in najstarejša tiskana besedila pri Slovanih.	

Pregled slovanskih jezikov	3 ECTS
1. Delitev slovanskih jezikov na podlagi jeziko(slo)vnihih dejstev, lingvistične geografije in bazenske lingvistike. – Slovanski makrodialekti, makrojeziki (in makrodialekti), mikrojeziki in metajeziki. – Tipološki pregled zgodovinskega razvoja slovanskih knjižnih jezikov.2. Obravnava posameznih slovanskih jezikov: slovenščina, hrvaščina/srbščina, makedonščina, bolgarščina; ruščina, beloruščina, ukrajnščina; poljščina, pomorjanščina, polabščina, lužiščina, češčina, slovaščina, in sicer v naslednjih tematskih sklopih: jezikovno ozemlje v preteklosti in sedanjosti; knjižni jezik po jezikovnih ravninah; osnova narečje členitve; pregled zgodovine oblikovanja knjižnega jezika.	

Pregled zgodovine (slovanskega) primerjalnega jezikoslovja	3 ECTS
1. Predznanstveni pogledi na jezikovno sorodstvo in nastanek jezikov; znanstveni pogled v genetolingvistiki od začetka 19. stoletja.2. Prvi primerjalni jezikoslovci in razvoj primerjalnega jezikoslovja indoevropskih jezikov v 19. stoletju; nastanek primerjalnih jezikoslovij posameznih vej indoevropskih jezikov (germansko, slovansko, romansko, keltsko). Odkritje novih indoevropskih jezikov v 20. stoletju in novi interpretacijski vzorci. Primerjalno jezikoslovje v drugi polovici 20. stoletja in stanje raziskav na začetku 21. stoletja. Neraziskana oz. slabše raziskana področja.	

3. Slovansko in indoevropsko primerjalno jezikoslovje; slovanska filologija in slovansko primerjalno jezikoslovje. 4. Metode in teorije primerjalnega jezikoslovja od začetkov do danes. 5. Vrste temeljne znanstvene literature (zgodovinski in etimološki slovarji, zgodovinske in primerjalne slovnice, jezikovni atlasi, znanstvene revije).

Pregled metod zgodovinskega jezikoslovja	3 ECTS
I. Teoretični del v okviru predavanj: 1. Jezikovna sorodnost, določanje genetske sorodnosti med jeziki, genetolingvistična tipologija. 2. Glasovna sprememba (prosta, položajna, sporadična). 3. Analogija (sistematična, nesistematična). 4. Pomenska sprememba, slovnična sprememba. 5. Jeziki v stiku. II. Aplikativni del v okviru vaj in seminarja: 1. Zakon odprtega zloga in prerazporeditev zlogovne meje (razvoj besednega izglasja, razvoj dvoglasnikov in dvoglasniških zvez, metateza likvid, protetični vokali, sintagmatika soglasnikov). 2. Zakon zlogovne harmonije (jotacija, palatalizacije, pregláševanje, razvoj mehkestne korelacije).	

Kulturna zgodovina zahodnih Slovanov	3 ECTS
Po uvodnem prikazu etnogeneze Slovanov se predavanja osredotočijo na zgodovinska dejstva in razmere, odločilne za nastanek zahodnoslovanskih držav, jezikov in kultur. Na izbranih besedilih kulture in jezikovnih spomenikih je osvetljena temeljna kulturna orientacija na območju današnje Češke, Poljske, Slovaške in Madžarske kot kulturotvorna podlaga za razvoj nacionalnih književnosti. Uveljavitev novih političnih subjektov v srednjem veku je sprožila razvoj pismenstva in s tem specifičnega srednjeevropskega diskurza, tesno povezanega z zahodnoevropskim. V nadaljevanju so prikazane temeljne razvojne faze in prelomnice zahodnoslovanskih literatur.	

Družbene razsežnosti slovenskega jezika	3 ECTS
Kvantitativna in kvalitativna opredelitev slovenske jezikovne skupnosti v Sloveniji, v sosednjih državah, v izseljenstvu ter drugih jezikovnih skupnosti v Sloveniji. Identifikacijske vloge (slovenskega) jezika. Formalnopravni vidiki urejanja statusa slovenskega jezika in drugih jezikov v Sloveniji. Slovenščina kot drugi/tuji jezik. Slovenski jezik v stiku z drugimi jeziki. Spremenljivost in prilagodljivost slovenskega jezika glede na sporazumevalne potrebe in navade posameznih govorcev in družbenih skupin v slovenski jezikovni skupnosti. Kritični pretres pojmovanja socialnih zvrsti slovenskega jezika. Družbene okoliščine pojmovanja, vrednotenja sestavin jezika in jezikovnega normiranja. Povezanost jezika in ideologije. Slovensko jezikovno načrtovanje in jezikovna politika: temeljni pojmi, naloge in ustanove. V seminarskih nalogah se študenti v skupinah posvetijo študiju posameznega znanstvenega članka slovenske sociolingvistike in ga povežejo z opazovanjem aktualnega pojava iz lastne okolice.	

Lektorat drugega slovanskega jezika – hrvaški in srbski jezik	3 ECTS
Razvijanje sporazumevalnih spretnosti: slušno in bralno razumevanje (različna avtentična besedila) ter pisno in ustno izražanje (tvorba različnih uporabnih besedil, dialogi v parih, prezentacija samostojnega dela ipd.); priprava na povzemanje besedil s parafraziranjem in reformulacijo; priprava na argumentiranje lastnih stališč; razvijanje leksikalne kompetence (kolokacije, idiomi, frazni glagoli itd.); priprava študentov na oblikoslovno in skladenjsko analizo govornih in zapisanih besedil; razvijanje in utrjevanje pravopisnih sposobnosti. Teme: družina, delo, prosti čas, družba in družbeni problemi, socialni problemi, okolje ipd.	

Lektorat drugega slovanskega jezika – makedonski jezik	3 ECTS
Razvijanje sposobnosti razumevanja ter ustnega in pisnega izražanja v makedonščini; utrjevanje jezikovnih kompetenc; razvijanje leksikalne kompetence ter priprava na povzemanje besedil s parafraziranjem in reformulacijo, seznanjanje z makedonsko kulturo. Teme: družina, delo, študij, prosti čas, potovanje, družba, okolje.	

Lektorat drugega slovanskega jezika – ruski jezik	3 ECTS
1. Ruska pisava in osnove pravopisa 2. Učenje pravilne izgovorjave (glasovi, naglas, intonacija) 3. Vaje iz morfosintakse in besedotvorja: - sklanjanje samostalnika, pridevnika, svojilnih, osebnih in kazalnih zaimkov (2., 4., 5 sklon)	

- osnovna sintaktična raba v naštetih sklonih
- glavni števniki
- glagoli 1. in 2. spregatve, glagolski vid, tvorjenje in raba sedanjika, preteklika, prihodnjika, povratni glagoli, velelnik
- tvorjenje imen po očetu
- 4. Osnovno besedišče v okviru naslednjih tem:
 - poimenovanje oseb in predmetov,
 - predstavljanje, seznanjanje, pozdravljanje,
 - družina in dom,
 - študij in prosti čas,
 - hrana in nakupovanje.
- 5. Najosnovnejši govorni vzorci

Lektorat drugega slovanskega jezika – bolgarski jezik	3 ECTS
Razvijanje sposobnosti razumevanja ter ustnega in pisnega izražanja v bolgarščini; utrjevanje jezikovnih kompetenc; razvijanje leksikalne kompetence ter priprava na povzemanje besedil s parafraziranjem in reformulacijo.	
Teme: družina, delo, prosti čas, družba in družbeni problemi, socialni problemi, okolje ipd.	